

RÖVID ELLÁTÁSI LÁNCOK MAGYARORSZÁGON

Szabó Dorottya

tudományos munkatárs

Társadalmi Fenntarthatóság Kutatási Osztály

Agrárgazdasági Kutató Intézet

Békéscsaba
2018. március 8.

A REL-hez kapcsolódó fogalmak

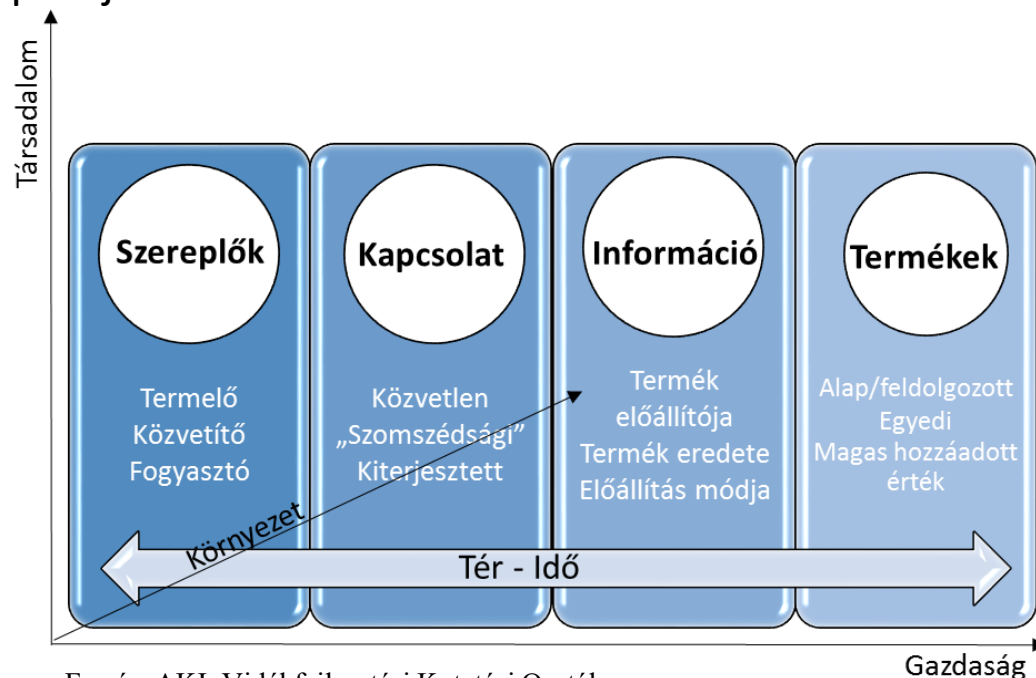
Alternatív élelmiszerrendszerek (*altervative food networks=AFN*): relokalizáció, a reszocializáció, a standard élelmiszerellátástól eltérő lehetőségek, technikák, módszerek alkalmazása

Helyi élelmiszer ellátási rendszerek (Local Food Systems=LFS): térségi szempontok – relokalizáció

Helyi termék: közvetítők száma, termelő és a fogyasztó közötti távolság, helyi hagyományokhoz való kötődés szempontjait

Hagyományos termék: hagyományos összetevők és előállítás

Ökológiai (bio) termék: jogszabály által meghatározott (834/2007/EK Tanácsi rendelet) - fenntartható mezőgazdasági igazgatási rendszer

Forrás: AKI, Vidékfejlesztési Kutatási Osztály

MI A REL?

A „**Rövid ellátási lánc**” olyan ellátási láncot jelent, amelyet

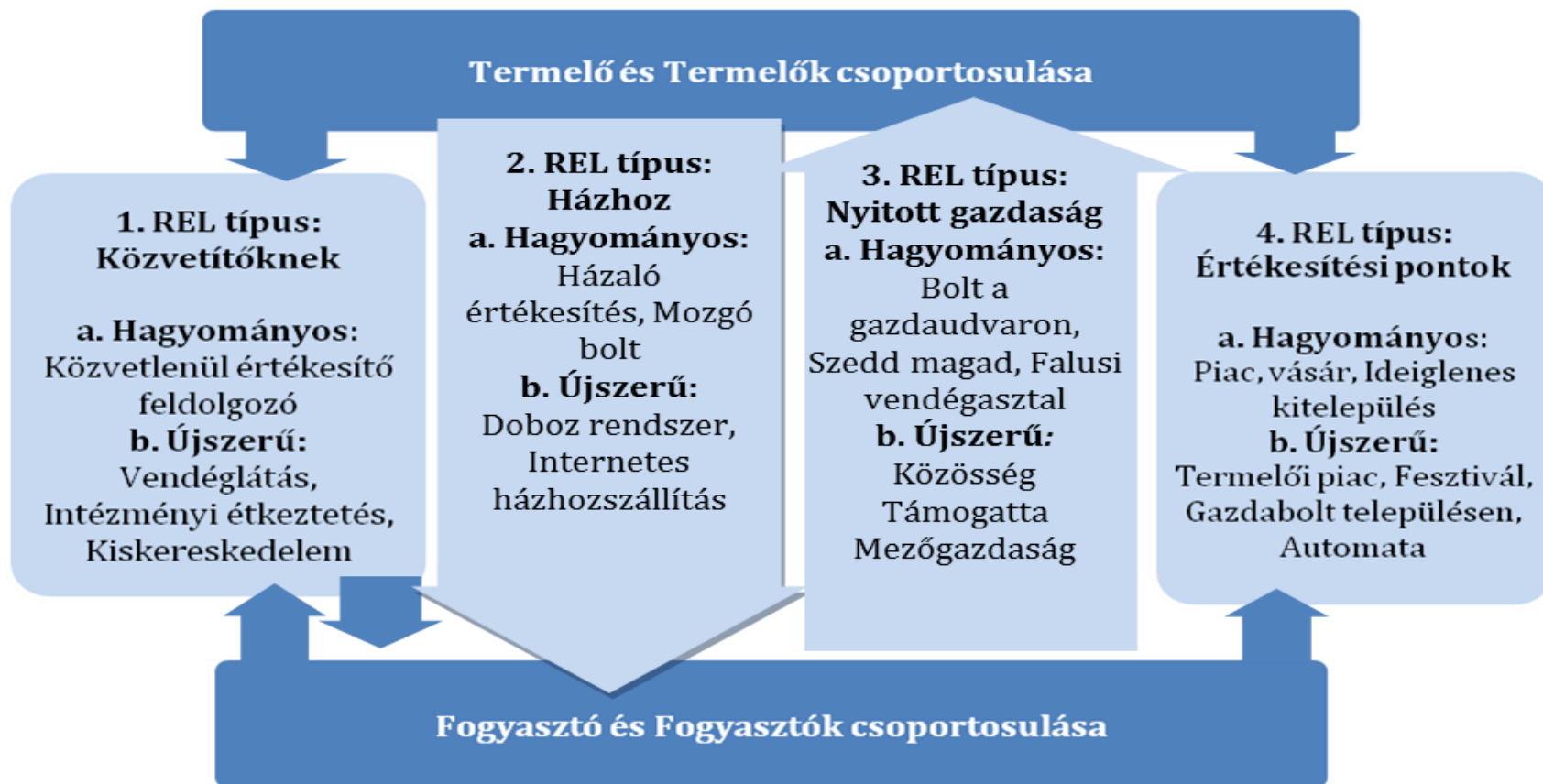
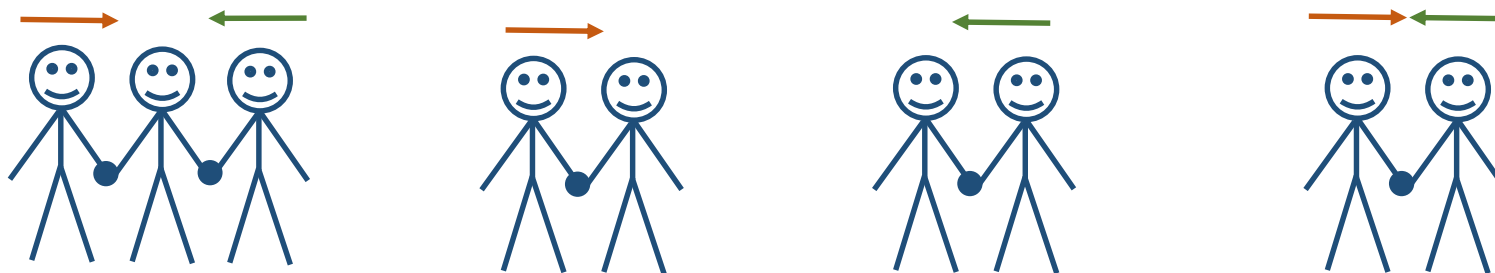
- ✓ kevés számú gazdasági szereplő alkot,
- ✓ akik elkötelezettek az együttműködés,
- ✓ a helyi gazdasági fejlesztés,
- ✓ valamint a termelők, feldolgozók és a fogyasztók közötti szoros földrajzi és társadalmi kapcsolatok iránt.

Az Európai Parlament és a Tanács 1305/2013/EU Rendeletének 2 cikk m) szerinti fogalom meghatározása

A REL FORMÁI

Forrás: Vidékfejlesztési Program 2014-2020

ELVÁRÁSOK A REL-BEN

A REL legyen hiteles, elérhető, keresett és jövedelmező

Termelői oldalon:

Vevői oldalon:

Megfelelő élelmiszerbiztonság

Egyedi termékek

Fogyasztói bizalom

ELVÁRÁSOK A REL-BEN

A REL választás okai:

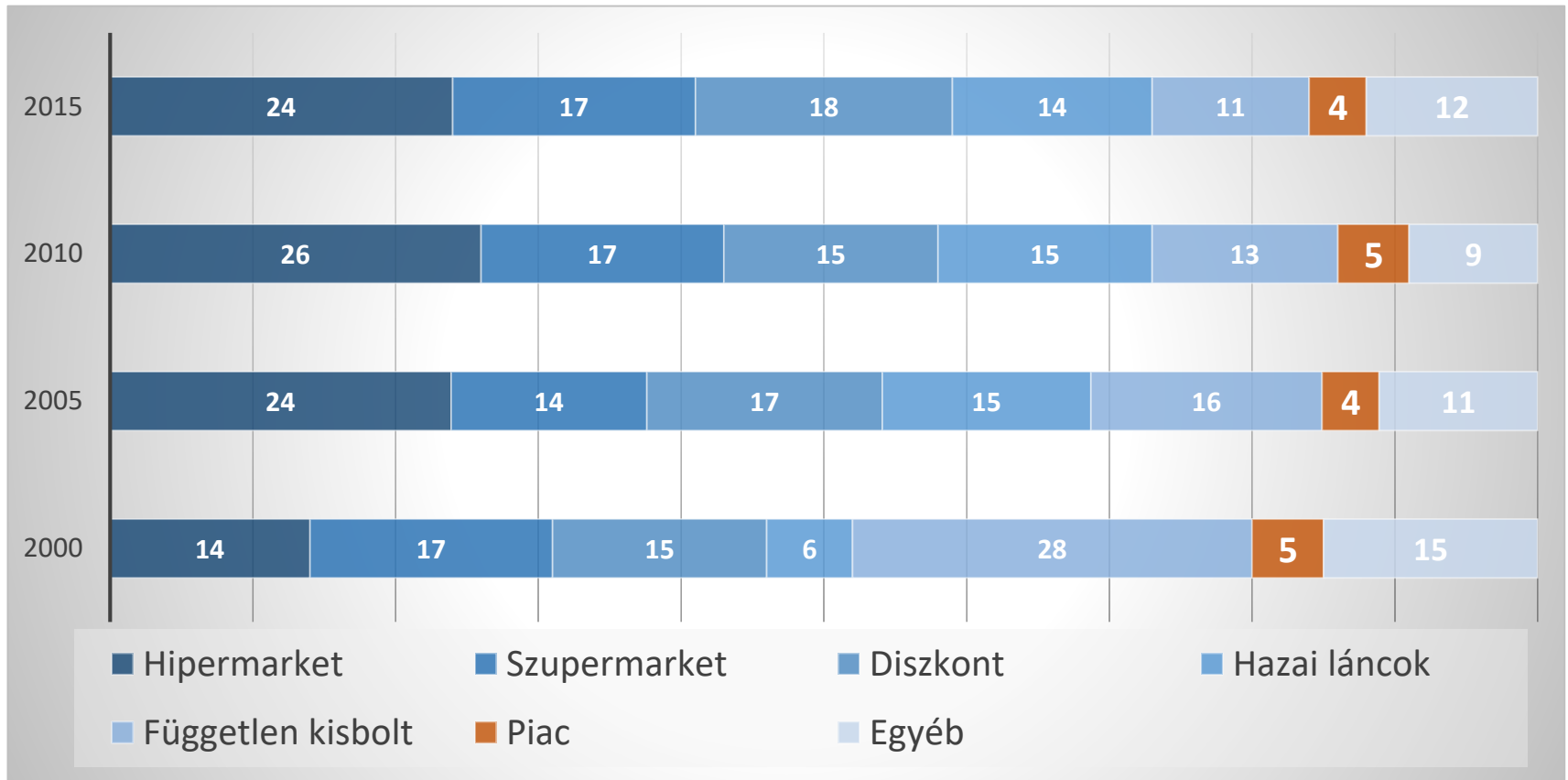
- megfelelő minőségű termékek
- személyes kapcsolat az eladóval
- megbízhatóság

Negatív értékelés okai:

- időigényes vásárlás
- termékek és termelők iránti bizalmatlanság
- kicsi áruválaszték

A REL LEHETŐSÉGEI MAGYARORSZÁGON

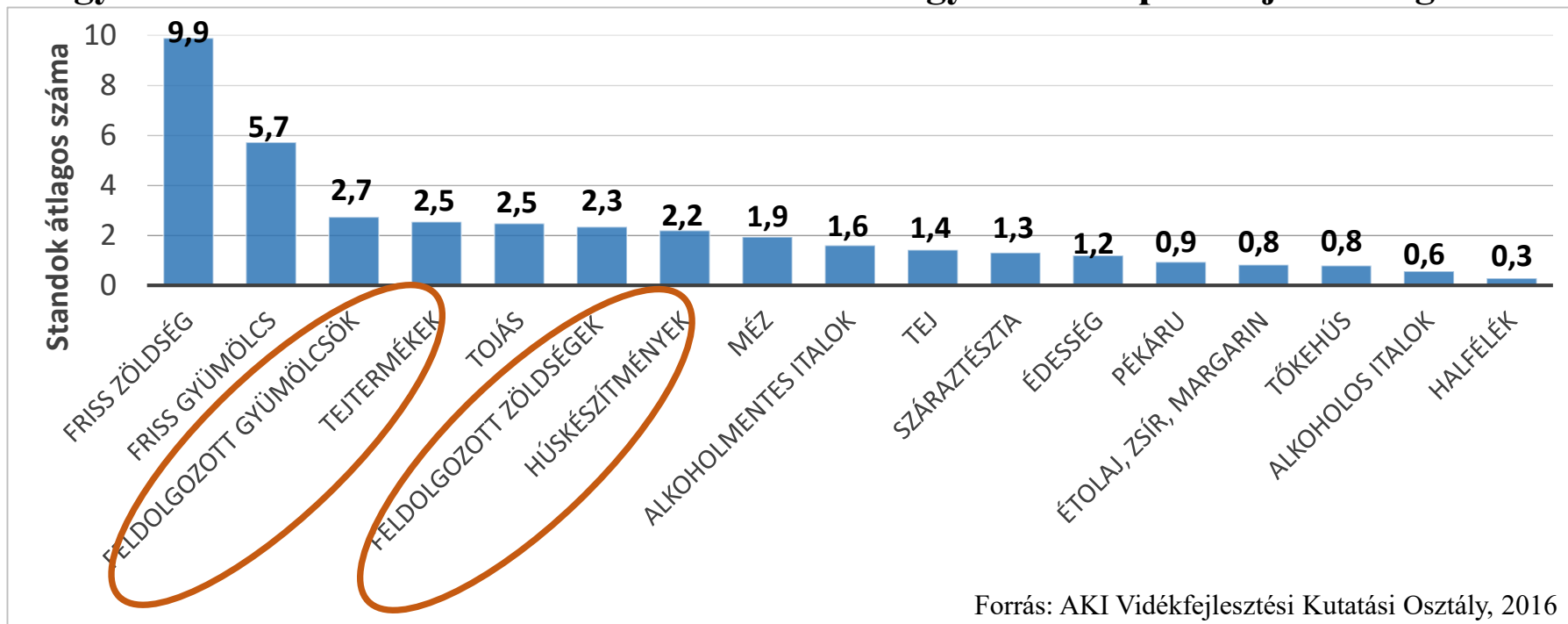
A kereskedelmi csatornák részesedése a napi fogyasztási cikkek forgalmazott értékéből

Forrás: GfK Hungária (2012, 2016)

A REL LEHETŐSÉGEI MAGYARORSZÁGON

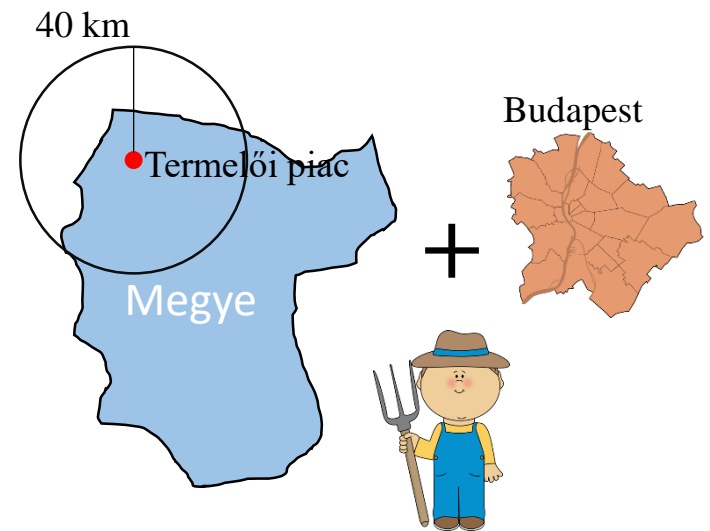
Az egyes termékköröket kínáló standok számának egy termelői piacra jutó átlaga

A REL LEHETŐSÉGEI MAGYARORSZÁGON

Piac

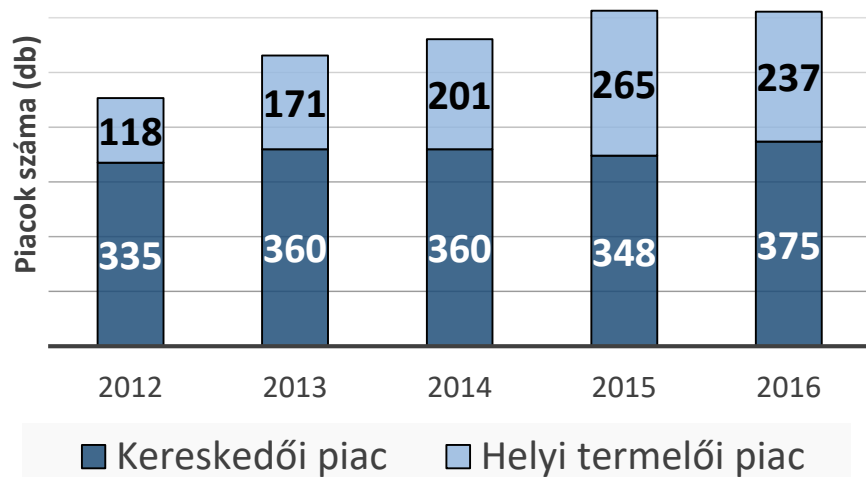
Helyi termelői piac: (51/2012. (VI. 8.) VM rendelet): olyan piac, ahol a **kistermelő** (52/2010. (IV. 30.) FVM rendelet) a **piac fekvése szerinti megyében**, vagy a **piac 40 km-es körzetében**, vagy **Budapesten** fekvő piac esetében az ország területén bárhol működő gazdaságából származó **mezőgazdasági-, illetve élelmiszeripari termékét értékesíti** (*piactérkép, kiürítési terv, nyitva tartási idő, vásárterv, szakhatósági hozzájárulás, NEM szükséges*).

A REL LEHETŐSÉGEI MAGYARORSZÁGON

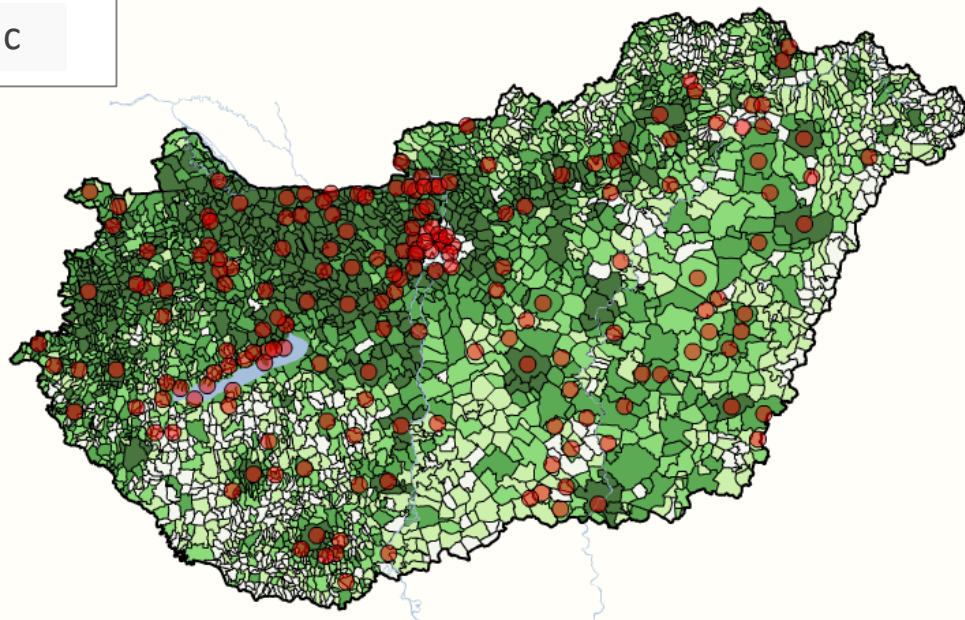
Piac

A piacok száma típus szerint (2012-2016)

Forrás: A NÉBIH (2012-2016) és a NAK (2015-2016)

Az egy főre jutó nettó jövedelem és a termelői piacok elhelyezkedése

Forrás: TeIR (2012), NÉBIH és NAK (2016)

A REL LEHETŐSÉGEI MAGYARORSZÁGON

Piac

Biztonságos | https://www.nak.hu/hagyomanyos-piac-kereso?view=items_markets

NEMZETI AGRÁRGAZDASÁGI KAMARA

SZOLGÁLTATÁSOK ÁGAZATI HÍREK TÁMOGATÁSOK KAMARA SAJTÓ TÁJÉKOZTATÁSI SZOLGÁLTATÁS

Kamarai választás 2017

BELÉPÉS ÉS ÜGYINTÉZÉS

Lépjen be kamarai azonosítója és jelszava megadásával!

E-IRODA

Főlap > Hagyományos-piac kereső

Hagyományos piac kereső

Itt kereshet az adatbázisban. Válassza ki a kívánt feltételeket, a rendszer pedig leszűri Önnek a találatokat.

Kategória:

Piac

Megye:

Zala

Település:

MEHET

A keresésre összesen 6 találat volt!

Helyi termelői piac

Itt kereshet az adatbázisban. Válassza ki a kívánt feltételeket, a rendszer pedig leszűri Önnek a találatokat.

Kategória:

Piac

Megye:

Zala

Település:

MEHET

A keresésre összesen 11 találat volt!

Keresés...

Kapcsolat

Nemzeti Agrárgazdasági Kamara

Cím: 1119 Budapest, Fehérvári út 89-95.

Zöld szám: +36 80 900 365

E-mail: ugyfelszolgalat@nak.hu

Adószám: 18399257-1-43

<https://www.nak.hu/piac-kereso>

A REL LEHETŐSÉGEI MAGYARORSZÁGON

Piac

Balatoni Hal és Termelői piac - Gyenesdiás

8315 Gyenesdiás, Madách u. 728/60 hrsz.

Nyitva tartás: Június közepétől Augusztus végéig: Naponta: 11.00 - 20.00-ig, Április elejétől június közepéig: Szombat, Vasárnap: 11.00 - 20.00

Lenti Piac

8960 Lenti, Piac tér

Nyitva tartás: Csütörtök, Szombat: 7.00 - 14.00

Városi piac (termelői résszel) - Zalaszentgrót

8790 Zalaszentgrót, Templom tér

Nyitva tartás: Csütörtök: 5.00 - 13.00

Városi piac - Keszthely

8360 Keszthely, Piac tér

Nyitva tartás: Hétfő - Szomba: 7.00 - 15.00, Nagypiac: Szerda, Szombat: 6.00 - 14.00

Vásárcsarnok - Nagykanizsa

8800 Nagykanizsa, Kalmár u. 6.

Nyitva tartás: Hétfő - Péntek: 5.00 - 17.00 üzletház, 6.00 - 14.00 piac, Szombat, Vasárnap: 6.00 - 12.00

Vásárcsarnok - Zalaegerszeg

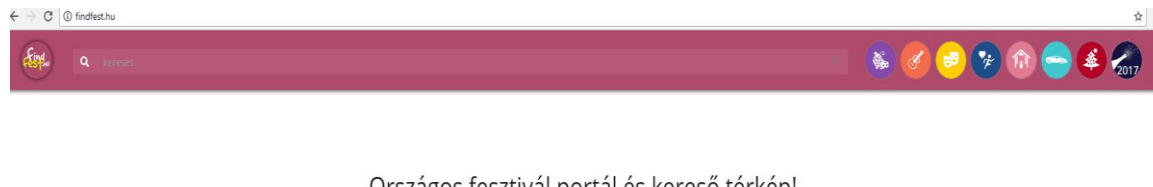
8900 Zalaegerszeg, Mérleg tér 1.

Nyitva tartás: Kedd, Péntek, Szombat 5.00 - 12.00, Vasárnap délelőtt: Bolhapiac

A REL LEHETŐSÉGEI MAGYARORSZÁGON

Fesztiválok

Kb. 400 termelői értékesítést is biztosító rendezvény évente

Országos fesztivál portál és kereső térkép!
Gasztrofesztiválok, művészet, kultúra, kiállítások, zenei fesztiválok.

Márton NAPI Libalackoma - Debrecen

2017 november 10. - 2017 november 12.
4026 Debrecen, Kossuth tér
Finom ételekhez borként legfeljebb 10 féle libahúsból készült étel. Három napon át tartó kulturális programmal.

Kiállítás és Börze LEGO magánygyűjteményből a GYIK-ban!

2017 november 11. - 2017 november 12.
9400 Sopron, Ady Endre utca 10., GYIK Rendezvényház
A megszokott programokkal és újdonságokkal is várjuk az látogatókat! Idén várjuk gyermek kiállítás jelentését is, hogy egy közönosségi szavazáson meggyerhessek az értékes nyeremények egyikét! Jegyár (a kiállítás mindkét napjára érvényes): gyermek: 1200Ft, felnőtt: 1500Ft

Egy Csepp Világnap

2017 november 13. - 2017 november 13.

KockaFeszt Debrecen

2017 november 11. - 2017 november 12.
4026 Debrecen, Hunyadi utca 1-3., Kölcsey Központ Debrecen
Nincs olyan, aki legalább egy kicsit ne rajongana a LEGO játékokért, hisz csak a fantázia kis kockái által a gyerekszobák szőnyegén is át lehet élni. Az egész család számára ma a LEGO témájú családi hétvégéje, a KOCKAFEST!

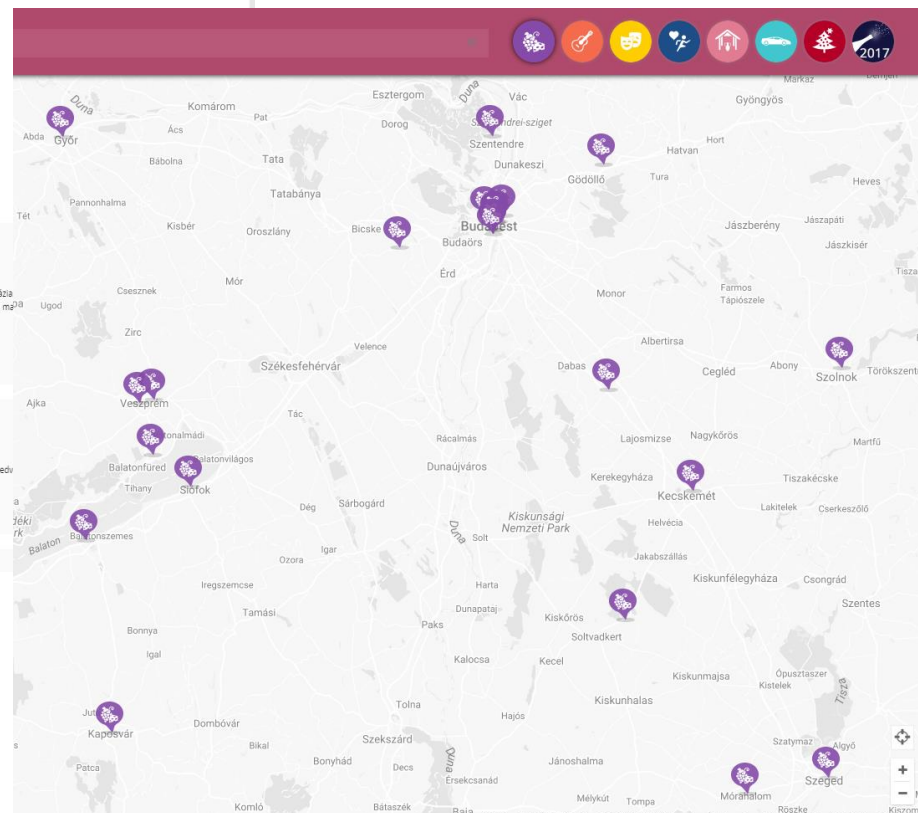

XVII. Márton-napi Vigasságok és Búcsú - Bogács

2017 november 10. - 2017 november 12.
3412 Bogács, Cserépi úti pincesor
Zamatos újjal, kiváló lüdelekekkel és szórakoztató programokkal várunk minden kedv

Székelv Naevvásár

<http://findfest.hu/>

<http://www.fesztivalkalauz.hu/>

A REL LEHETŐSÉGEI MAGYARORSZÁGON

Közösség által támogatott mezőgazdaság

(*Community Supported Agriculture=CSA*)

- Szoros, bizalmon alapuló kapcsolat a termelő és a fogyasztó között
- A termelés kockázatát a termelő és a fogyasztó megosztva viseli
- Legszorosabb formája a **részarányos gazdálkodás** – fogyasztó előre fizet – kb. **16 db**

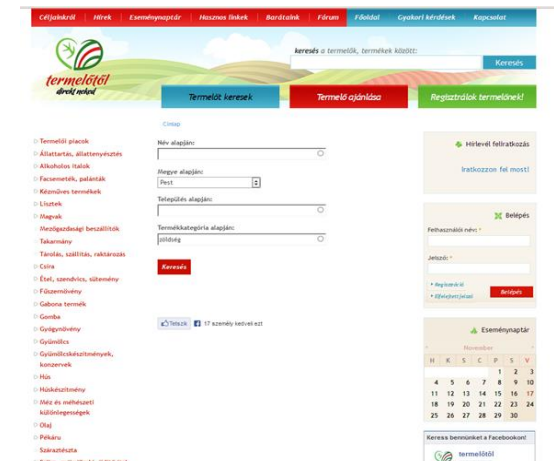
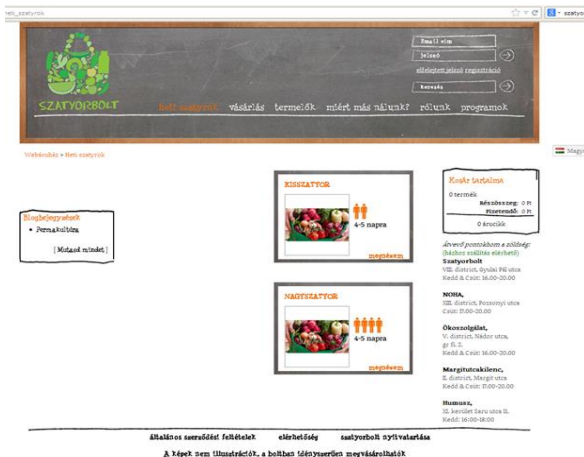

http://www.biokutatas.hu/images/stories/kiadvanyok/kozosseg_által_tamogatott_mezogazdasag.pdf

A REL LEHETŐSÉGEI MAGYARORSZÁGON

Közösség által támogatott mezőgazdaság

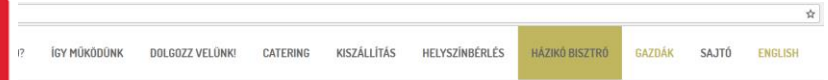
- **Dobozrendszer – kb. 6**
- **Bevásárló közösségek – kb. 15**
- **Online termelői adatbázisok és rendelési lehetőség – kb.17**
weboldalon keresztül **2500** termelő érhető el

A REL LEHETŐSÉGEI MAGYARORSZÁGON

- Közétkeztetés
- Vendéglátás

Nemzeti Vidékstratégia – Egészséges helyi terméket a közétkeztetésbe program

TERMELŐK

Keress a termelőink között:

KERESÉS

BACSKAI JÓZSEF

BOZÓ GÁBOR

BORKA VELENCE

CSABAI KOLBÁSZ KAMRA
- TUSJÁK TAMÁS

CSOMÁD TEJ - MERÉSZ
SÁNDOR

CSÓZSA MANUFAKTÚRA

FUCHS TEJ

GABKO CHILI - NAGY
GÁBOR

HÁZISAJT - HORTIG
REZSŐ ÉS BERTÓK
ZSUZSA

KISASSZONDI SAJT -
RÓNA PÉTER

GASZTRO RANDI - 2017 -

VELEDS GASTROHQS
HONAP HÓRA ÓRAK

EDDIG 150 VENDELŐLÁTÁS

EDDIG 70 TERMELŐ

GASZTRO RANDI
vendéglátásoknak

Hősegítjük a párhuzamos és a beszállított együttműködések kialakítását a hazai termelők és vendéglátóhelyek között.

TÖBB HELYI ALAPANYAG AZ ÉTTERMEKBEIN

Eddig összesen 10 termelő és 100 étterem közötti kapcsolat alakult ki a program keretében. A résztvevők között van olyan is, aki gyümölcs, zöldség, kenyér, méz, csokoládé, vaj, joghurt, és egyéb termékeket szállít a vendéglátóhelyekre, és így a vendégek is megízlelhetik.

NOVEKVŐ MINŐSÉG

Amikor a termelő és a vendéglátóhely közötti kapcsolat kialakult, az alapanyagok minősége növekedett. Az alapanyagok minősége, az új ötletek és az új technológiák, ezzel növekedtek a vendéglátóhelyek minősége és a vendégek elégedettség.

HELYI GAZDASÁG TÁMOGATÁSA

Ha egy vendéglátóhely hazai termelőktől rendel, azaz a helyi gazdaságot támogatja. A hazai termelők és a vendéglátóhelyek közötti kapcsolat, az alapanyagok minősége, az új ötletek és az új technológiák, ezzel növekedtek a vendéglátóhelyek minősége és a vendégek elégedettség.

HELYI GAZDASÁG TÁMOGATÁSA

Ha egy vendéglátóhely hazai termelőktől rendel, azaz a helyi gazdaságot támogatja. A hazai termelők és a vendéglátóhelyek közötti kapcsolat, az alapanyagok minősége, az új ötletek és az új technológiák, ezzel növekedtek a vendéglátóhelyek minősége és a vendégek elégedettség.

ELTÁJÉKOLOSÍTÁS CSÖKKENÉSE

A szállítási költségek csökkenése miatt a szállítók és a vendéglátóhelyek közötti kapcsolat kialakulása, az alapanyagok minősége, az új ötletek és az új technológiák, ezzel növekedtek a vendéglátóhelyek minősége és a vendégek elégedettség.

STIZINÁLITAS

A helyi, szezonális, bio alapanyagok használatával az élelmiszeriparban az új ötletek és az új technológiák, ezzel növekedtek a vendéglátóhelyek minősége és a vendégek elégedettség.

ÉRDEK ALAPANYAGOK

Egy átlagos szupermarketben átlagosan 1000 terméket lehet látni. Ezek között van egy helyi termék is. A vendéglátóhelyek közötti kapcsolat, az alapanyagok minősége, az új ötletek és az új technológiák, ezzel növekedtek a vendéglátóhelyek minősége és a vendégek elégedettség.

GASZTROHQS HU

https://www.youtube.com/watch?time_continue=234&v=vYS5_mfNKT0

A TERMELŐI PIACOK ÉLETKÉPESSÉGÉNEK KULCSSTÉNYEZŐI

A új termelői piacok kb. 30%-a zár be az első 4 évben

- kevés árus és termékválaszték,
- nem megfelelő szervezői/termelői kapacitás és tapasztalat,
- nem megfelelő helyszínválasztás

(Stephenson et al., 2008; Lohr et al, 2011)

A TERMELŐI PIACOK ÉLETKÉPESSÉGÉNEK KULCSSTÉNYEZŐI

MENEDZSMENT

- ✘Támogatók és partnerek keresése – szervezőbizottság felállítása

PIACELEMZÉS

- ✘Potenciális fogyasztói bázis feltérképezése: demográfia, gazdasági státusz
- ✘Termelői termékek iránti igény feltérképezése
- ✘Kiskereskedelmi környezet feltérképezése: az a legideálisabb eset, ha a piac kiegészíti a már meglévő kínálatot, nincsenek közvetlen versenytársak.

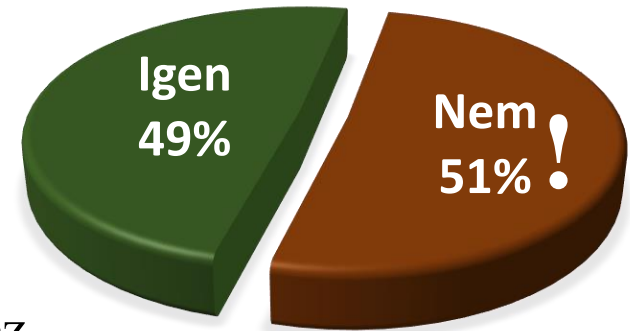
TERMELŐK TOBORZÁSA

- ✘A vásárlók igényeinek kielégítése
- ✘Megfelelő termékválaszték

EGYÉB ATTRAKCIÓK KÍNÁLATA

- ✘Piacon rendezett események, rendezvények
- ✘Piaci napok hozzáigazítása más eseményekhez

HELYSZÍN ÉRTÉKELÉSE

A piac megnyitása előtt gyűjtött-e bármilyen információt a település/településrész és környéke keresletének és a kínálatának jellemzőiről?

Forrás: AKI Vidékfejlesztési Kutatási Osztály, 2016

A REL FŐ FEJLESZTÉSI SZÜKSÉGLETEI

Helyszínválasztás

- ➔ Láthatóság
- ➔ Megközelíthetőség
- ➔ Tömegközlekedés
- ➔ Parkolás
- ➔ Állandóság
- ➔ Távolság a legközelebbi kiskereskedelmi zónától
- ➔ Mellék helyiség
- ➔ Közműellátottság
- ➔ Közösségi tér
- ➔ Atmoszféra
- ➔ Környezet
- ➔ Időjárásnak való kitettség

A REL-BEN RÉSZTVEVŐ TERMELŐK

- ➔ Kisebb gazdaságok termelői
- ➔ Alacsony jövedelmezőség
- ➔ Kapacitáskorlát
- ➔ Disztribúciós rendszer hiánya

- ➔ Együttműködés hiánya
- ➔ Alacsony érdekérvényesítő képesség
- ➔ Kevés marketingtevékenység
- ➔ Hiányos élelmiszerhigiéniai szaktudás

A REL-BEN RÉSZTVEVŐ FOGYASZTÓK

A piacok megítélése alapján létrehozott fogyasztói klaszterek értékelésének átlagai
(1=egyáltalán nem elégedett – 5=nagyon elégedett)

	Piac- ellenesek	Elhatáro- lódók	Élmény- keresők	Termék- centrikusok	Piac- imádók	Együtt
Piac megítélése						
Környezet	2,00	2,35	3,52	3,52	4,38	3,15
Szolgáltatás	1,60	1,33	1,95	1,51	3,27	1,93
Kényelem	1,58	3,27	3,76	4,07	4,50	3,44
Eladó/megbíz- hatóság	2,00	2,86	3,11	3,87	4,08	3,18
Termékek	2,20	3,29	3,58	4,20	4,13	3,48
Arány (fő)	3,8 % (6)	28,1% (45)	31,3% (50)	30% (48)	6,9% (11)	100% (160)

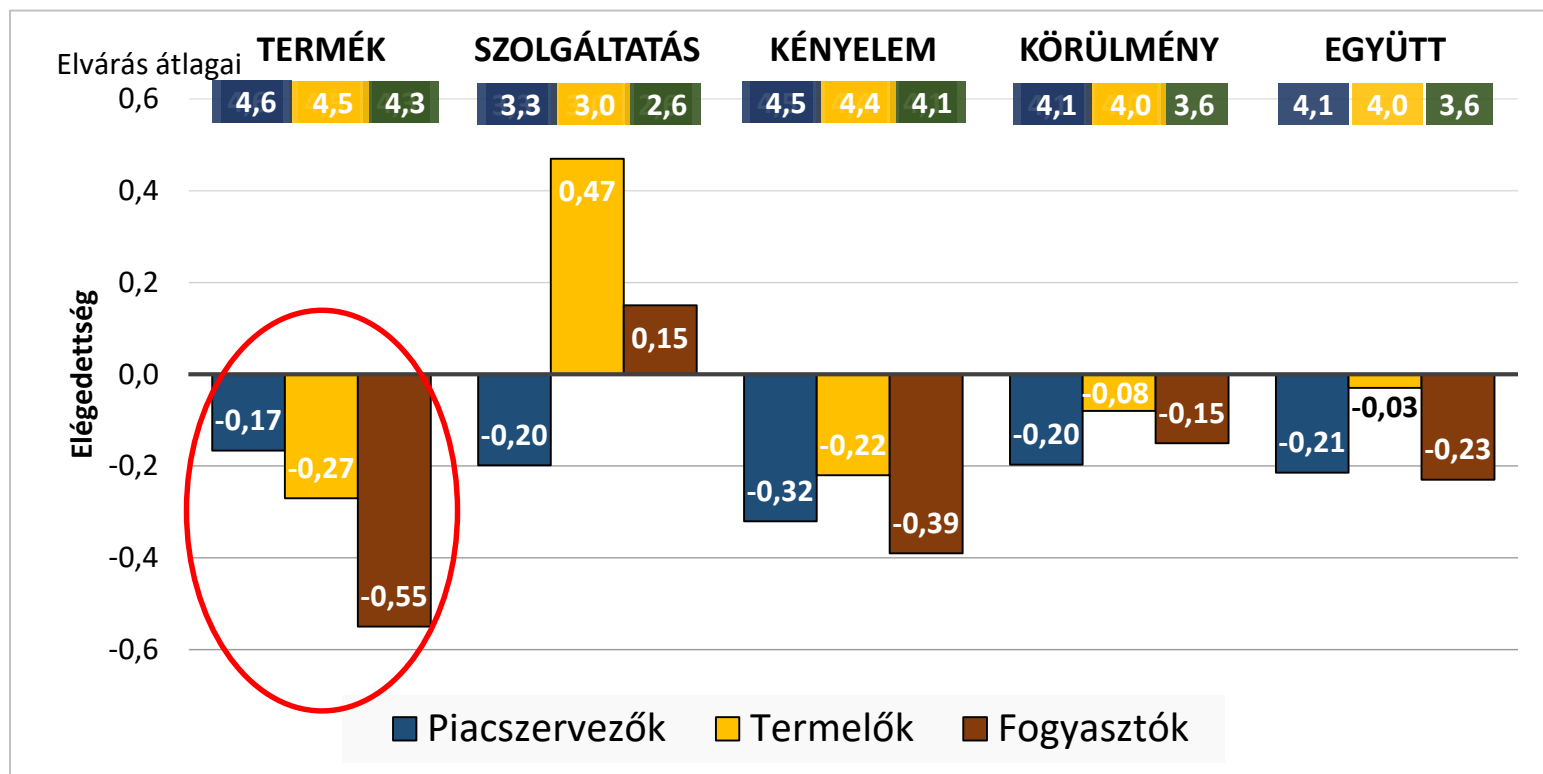
A REL-BEN RÉSZTVEVŐ FOGYASZTÓK

- + A REL-ek vásárlói köre jól elhatárolható és leírható klasztereket alkot
- + Egyre növekvő igény mutatkozik a szorosabb termelői-fogyasztói kapcsolat iránt Magyarországon is
- A ténylegesen kistermelői termékeket vásárlók köre még mindig szűk

A REL FŐ FEJLESZTÉSI SZÜKSÉGLETEI

A termelői piacokat leíró dimenziókkal kapcsolatos elégedettség

A termelőknek és a piacszervezőknek a közvetlen kapcsolat ellenére sincs reális képük a fogyasztói igényekről

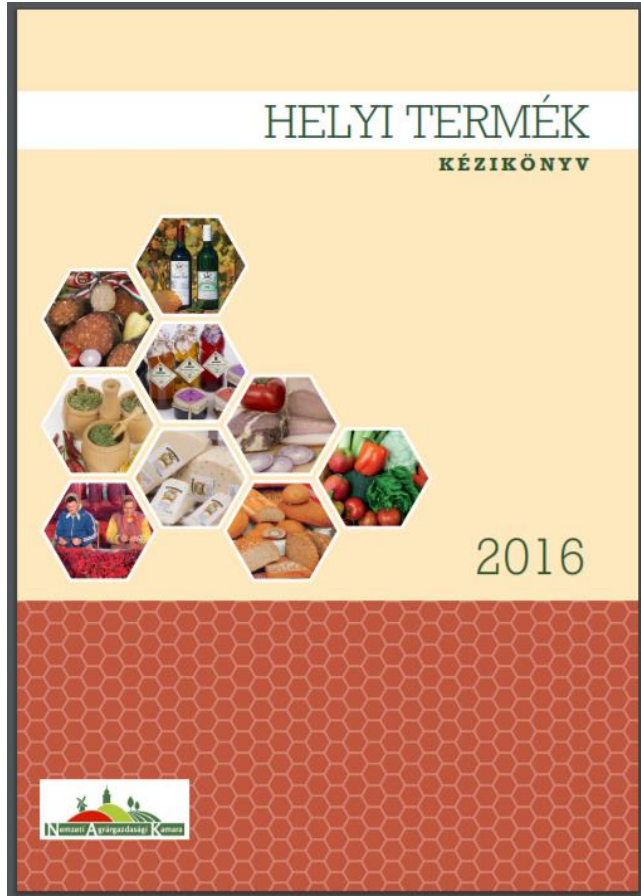
A REL FŐ FEJLESZTÉSI SZÜKSÉGLETEI

- ✓ A REL-ben termelők piacra-jutásának **együttműködésen** alapuló szervezése

- ✓ A REL társadalmi **elfogadottságát** (ismertségét és elismertségét) és a REL termékek iránti keresletet erősíteni szükséges
- ✓ A REL élelmiszer-lánc **biztonságának** növelése
- ✓ A REL résztvevők kereskedelmi és marketing **felkészültségének** fejlesztése
- ✓ A REL-ben értékesítő termelők **ismereteinek** fejlesztése
- ✓ A REL **kereskedelmi infrastruktúrájának** fejlesztése: logisztikai központok, piacok, helyi termék boltok építése és felújítása

NAK - HELYI TERMÉK KÉZIKÖNYV

- Iparjogvédelmi oltalom lehetőségei
- Értékesítési lehetőségek
- Adózási ismeretek
- Élelmiszerbiztonság és -higiéncia
- Élelmiszerjelölés

<https://www.nak.hu/kiadvanyok/kiadvanyok/101-helyi-termekek-kezikonyv>

ÉS EGY PÉLDA, HOGY EGYÜTT BÁRMI LEHETSÉGES...

Főoldal

Kosaram tartalma | Kapcsolat | Vásárlási feltételek

MINDEN TERMÉK | **SZOCIÁLIS SZÖVETKEZET** | **ÜZEMEINK ÉS BOLTJAINK** | **GYULAJI PROGRAM** | **EN**

- Grillhúsok
- Kolbászok, szalámik
- Füstölthús és szalonna
- Tepertő, zsír
- Lecsó
- Lekvások
- Savanyúságok
- Szörpök, levek
- Tésztaszósok

Füstölthús és szalonna

KOLOZSVÁRI SZALONNA - vákuumozva

Ipari körülmények között tartott sertésből nem készülhet ilyen gyönyörű szalonnal

Egységára: 2.600,- forint/kg

KOSÁRBA>> Ár: 520 Ft

<http://hetpecsetes.hu/>

https://www.youtube.com/watch?v=60NI_H-KXLY

Köszönöm a megtisztelő figyelmet!

szabo.dorottya@aki.gov.hu